

Luonnonmarja-alan vastuullisuus -seminaari
20.3.2025 Helsinki

Luonnonmarjan poiminnan valvonta 2025

Työsuojelun puheenvuoro

Ylitarkastaja Merja Laakkonen
merja.laakkonen@avi.fi
puh 029 501 6976

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

Valvonnan vaihtoehdot

Kausityölain mukainen valvonta

- Valvotaan työnantajaa
- Valvotaan, että työntekijöillä on lainmukaiset työehdot ja työolosuhteet
- Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten (907/2017)

Marjalain mukainen valvonta

- Valvotaan luonnontuotealan toimijaa
- Valvotaan marjalain mukaisia velvollisuuksia
- Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta (487/2021)

Valvonta käytännössä 1/2

- Tarkastuksia tehdään joko valvontakäyntien tai asiakirjojen perusteella – tai näiden yhdistelmänä
- Valvontakäynnit tukikohtiin pääasiassa ennalta ilmoittamatta
- Toiminta valvontakohteessa:
 - Haastatellaan kerääjiä ja / tai työntekijöitä, tarvittaessa tulkin avulla
 - jaetaan infoa työntekijöille ja kerääjille
 - Selvitetään, tapahtuuko työskentely työsuhteessa vai marjalain mukaisesti
 - Havainnoidaan olosuhteita
 - Keskustellaan toimijan tai yrityksen edustajan kanssa (jos paikalla) tai tarkastettavat asiat käydään läpi yhdessä myöhempanä ajankohtana

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Valvonta käytännössä 2/2

- Työsuojelun toimivalta rajallinen, joten tarkastukset pyritään tekemään viranomaisyhteistyössä, osallistujina esim.:
 - Poliisi
 - Rajavartiolaitos
 - Pelastusviranomainen
 - Rakennusvalvontaviranomainen
 - Kunnan terveysviranomainen
- Riippuen tarkastuksella tehdyistä havainnoista, suoritetaan joko kausityölain tai marjalain mukainen tarkastus tai molemmat

Tapauskohtaisesti
tarkastaja voi nostaa
asialistalle muitakin
työsuojeluviranomaisen
valvottavana olevia asioita

Kausityölain valvonta

- Työnteko-oikeuden varmistaminen ja tietojen säilyttäminen
- Maahanmuuttovirastolle ilmoittaminen
- Työnteon keskeiset ehdot
- Työajan järjestäminen, työvuoroluettelo, työaikakirjanpito
- Yleissitovan työehtosopimuksen mukainen palkka
 - Maaseutuelinkeinojen työehtosopimus
- Työterveyshuollon järjestäminen
- Tapaturmavakuuttaminen
- Syrjinnän kiellon noudattaminen

Aluehallintovirasto
Työsuoja

Tervettä ja turvallista työtä

Opas työnantajuuuteen

Työsuojaohjelmien julkaisuja

3 | 2019

Työsuojaohjelma

Opas työnantajuuuteen

- Työsuoja.fi / Tietoa meistä / Julkaisut
 - [Selattava verkkojulkaisu](#)
 - [Tulostettava pdf-muotoinen opas](#)
- Oppaaseen on koottu ne perusasiat, jotka jokaisen työnantajan on otettava huomioon työntekijöitä palkatessaan

Aluehallintovirasto
Työsuoja

TYÖSUHTEISEN TYÖN TARKASTUS- HAVAINTOJA 2024

- Työsopimuslain mukaisia tarkastuksia tehtiin vain niihin yrityksiin, jotka olivat hakenneet thaimaalaisille poimijoille työntekijöiden oleskelulupia
 - Osa tarkastuksista vielä kesken
- Havaittuja puutteita:
 - Ristiriitaisuuksia työaikakirjanpidossa
 - Ylityökorvauksia maksamatta
 - Muita työehtosopimuksen mukaisia erillisiä korvauksia maksamatta
 - 2 – 3 kk työsuhteessa annettu vain yksi palkkalaskelma
 - Työnteon keskeisissä ehdoissa (työsopimukset) puutteita
 - Työterveyshuollon järjestäminen ja terveystarkastukset
 - Kemikaaliluettelon puuttuminen

Aluehallintovirasto
Työsuoja

Marjalain valvonta

- Toimijan luotettavuuspäätös (KEHA-keskus)
- Toimijan velvollisuudet
- Kerääjän oikeudet

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

MARJALAIN VALVONNAN TARKASTUS- HAVAINTOJA 1/2 2024

- Työsuojelulle ilmoitettujen marjalain tarkoittamien poimijoiden tukikohtien lukumäärä puolittui
- Tarkastuksilla tavattujen marjalain mukaisten poimijoiden määrä putosi viidesosaan edellisestä vuodesta
- Uusia luonnontuotealan toimijoita
- Poimijoiden kansalaisuudet moninaisia; suurin osa Ukrainasta, mutta myös esim. Viro, Saksa, Bulgaria, Albania, Myanmar, Sri Lanka, Kirgisia, Intia, Nepal, Pakistan ja Espanja
- Tarkastuksilla kohdatuista poimijoista moni asui Suomessa jo valmiiksi, mutta esimerkiksi osa ukrainalaisista saapui poimintakaudeksi muista Euroopan maista

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

MARJALAIN VALVONNAN TARKASTUS- HAVAINTOJA 2/2 2024

- Marjalain mukaisia tarkastuksia suoritettiin Pohjois-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen alueilla
 - Kaikilta marja-alan toimijoilta tarkastettiin vähintään yksi tukikohta
- Yleisimmät puutteet:
 - Perehdytys
 - Viranomaisyhteystietojen esilläpito tukikohdassa
 - Keruuvälineiden ja -varusteiden tarjoaminen
 - Toimijan yhteistyövelvollisuus
 - Tukikohdan ennakkoilmoitus työsuojeluviranomaiselle

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Valvonnan haasteita

- Kerääjien tavoittaminen
- "Villit toimijat"
- Ihmisen rajaton mielikuvitus vs. oikeussuhteen luonteen arviointi
- Vapaa-ajalla tapahtuva poiminta – onko sitä?

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Neuvomme ja ohjaamme

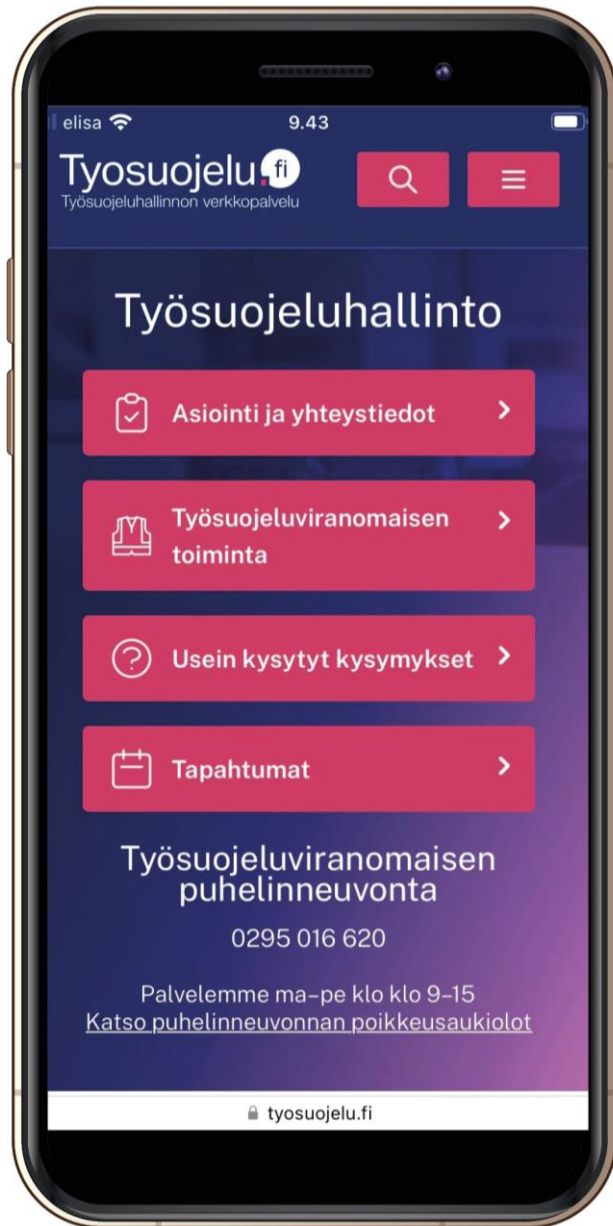

Puhelinneuvonta

- Puhelinneuvontamme neuvoo ja ohjaa työnantajia ja työntekijöitä numerossa **0295 016 620**.
- Lisätietoa: tyosuojelu.fi/puhelinneuvonta

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Tietoa työsuojelusta Tyosuoja.fi:ssä

Verkkopalvelustamme löydät kattavasti tietoa työnantajille ja työntekijöille.

- Tilaa uutiskirjeemme:
tyosuoja.fi/uutiskirje
- Tulevat verkkoseminaarimme sekä aiempien materiaalit ja tallenteet:
tyosuoja.fi/live

Aluehallintovirasto
Työsuoja

Yhteistyöllä vastuullisuutta!

Aluehallintovirasto
Työsuojelu